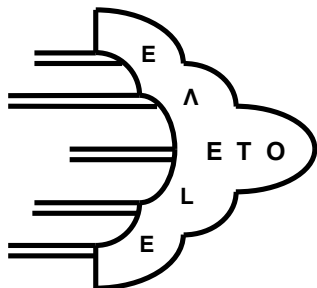

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
ΓΡΑΦΕΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302
Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.119 Μάρτιος – Απρίλιος 2013
ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

9ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

7–9 Νοεμβρίου 2013, Αθήνα

Αφιερωμένο στον ποιητή Κωνσταντίνο Καβάφη

Πρόσκληση για υποβολή ανακοινώσεων

Η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), το Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ/ΕΚ «Αθηνά»), τον Οργανισμό για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) και άλλους φορείς που θα ανακινωθούν στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου, διοργανώνει το **9^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**. Το Συνέδριο θα διεξαχθεί στην **Αθήνα** στις **7-9 Νοεμβρίου 2013**.

Σκοπός του Συνεδρίου είναι η παρουσίαση αφενός της σημερινής κατάστασης της ελληνικής γλώσσας στην ορολογική της διάσταση και αφετέρου μεθόδων, πρακτικών και εργαλείων της σύγχρονης επιστήμης της Ορολογίας και της εφαρμογής τους στην ελληνική γλώσσα – μονογλωσσικά και/ή διαγλωσσικά – για την προώθηση της ορολογικής έρευνας και τη συμβολή στον σύγχρονο ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας.

Θεματολόγιο του Συνεδρίου:

- 1 Γλωσσολογικές–οντολογικές αρχές Ορολογίας
Αρχές της γλώσσας και της λογικής που υιοθετούνται, διατυπώνονται και εφαρμόζονται στην Ορολογία. Η ορολογία ως διεπαφή ανάμεσα στη γλώσσα και στη γνώση. Μέθοδοι, μηχανισμοί και κανόνες οροδοσίας που προκύπτουν από την ενδογλωσσική ή την διαγλωσσική εξέταση κατασημάνσεων (όρων και ονομάτων) και ορισμών εννοιών. Θεωρητική, συγχρονική και/ή διαχρονική εξέταση όρων σε μονογλωσσικό και/ή πολυγλωσσικό περιβάλλον...
- 2 Διδακτική και Ορολογία
Διδακτική της Ορολογίας. Προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα και/ή σεμινάρια Ορολογίας. Μαθησιακά θέματα Ορολογίας. Ορολογικές πλευρές της διδασκαλίας μαθημάτων ειδικών θεματικών πεδίων. Έννοιες και όροι της Διδακτικής...
- 3 Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες
Συγχρονική και και/ή διαχρονική θεώρηση ορολογίων και ορολογικών προβλημάτων συγκεκριμένων θεματικών πεδίων. Συστήματα όρων σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία σε σχέση με αντίστοιχα συστήματα εννοιών. Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία...

4 Ορολογικοί πόροι

Ειδικά ερμηνευτικά ή πολύγλωσσα λεξικά, έντυπα ή ηλεκτρονικά, τοπικά ή επιγραμματικά/διαδικτυακά. Ορολογικές συλλογές ή βάσεις όρων που περιέχουν κατασημάνσεις, ορισμούς εννοιών και άλλες ορολογικές πληροφορίες. Σώματα ειδικών κειμένων και διάθεσή τους για έρευνα και υποστήριξη ορολογικών πόρων. Εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην ορολογική πράξη και στην παροχή ορολογικών υπηρεσιών...

5 Τυποποίηση ορολογίας

Ενδογλωσσική επικύρωση και τυποποίηση όρων με καθιέρωση προτιμώμενων και αποδεκτών όρων ως έγκυρων όρων. Διεθνοποίηση εννοιών και διαγλωσσική αντιστοιχία, επικύρωση και τυποποίηση των ισοδύναμων όρων. Προτάσεις όρων για επικύρωση και τυποποίηση. Τυποποίηση κειμένων ειδικών γλωσσών...

6 Ορολογία και μετάφραση

Ο ρόλος των όρων στη θεωρία και πράξη της μετάφρασης. Εφαρμογή των αρχών της Ορολογίας στη μετάφραση. Η εννοιολογική διαγλωσσική αντιστοιχία και «ισοδυναμία» όρων μεταξύ πρωτοτύπου και μεταφράσματος έναντι της λεξιτροφούς «μετάφρασης» όρων. Η μετάφραση με την βοήθεια ορολογικών πόρων από το Διαδίκτυο. Έννοιες και όροι της μεταφρασεολογίας...

7 Διάχυση και χρήση των όρων – Ορολογική πολιτική και ρύθμιση

Τρόποι και μέσα διάδοσης ειδικών όρων και ορολογίων. Ενδοπεδικά και διαπεδικά ζητήματα ορολογικής ενημέρωσης. Ρυθμιστικά εργαλεία ορολογικής πολιτικής (δημοσιεύματα, νομοθετήματα, προδιαγραφές, πρότυπα...)

8 Δραστηριότητα φορέων και οργάνων Ορολογίας

Δραστηριότητες παραγωγής, συλλογής, επεξεργασίας, δημοσιοποίησης και διάθεσης όρων και παροχής ορολογικών υπηρεσιών από εθνικούς, περιφερειακούς και/ή παγκόσμιους φορείς και όργανα (οργανισμούς, εταιρείες, ενώσεις, επιτροπές, ομάδες). Διοργανώσεις εκδηλώσεων Ορολογίας...

Γλώσσες:

Επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου είναι η ελληνική και η αγγλική.

Κρίσιμες ημερομηνίες:

Υποβολή περιλήψεων ως τις: **20 Μαρτίου 2013**
Κρίση των περιλήψεων ως τις: **15 Απριλίου 2013**
Υποβολή πλήρων κειμένων ως τις: **20 Ιουνίου 2013**

OROGRAMMA No 119, March – April 2013,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

Περιλήψεις και κείμενα:

Οι εισηγητές που επιθυμούν να παρουσιάσουν ανακοίνωση στο συνέδριο θα υποβάλουν **περίληψη** σε δύο ηλεκτρονικά αντίγραφα της μορφής **.doc** (κείμενο Word συμβατό με την έκδοση MS Office 2000) σε μία από τις επίσημες γλώσσες του συνεδρίου, με έκταση **το λιγότερο 200 και το πολύ 300 λέξεις**.

Στο ένα από τα αντίγραφα της περίληψης θα πρέπει να αναγράφονται

- α) ο υπέρτιτλος: **9^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Αθήνα, 7-9 Νοεμβρίου 2013**
- β) ο τίτλος της ανακοίνωσης
- γ) η θεματική ενότητα στην οποία εντάσσεται η ανακοίνωση και
- δ) τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ιδιότητα, ταχ. διεύθυνση, τηλέφωνο, τηλεμοιότητα, ηλ-διεύθυνση) του συγγραφέα ή των συγγραφέων.

Στο άλλο αντίγραφο θα αναγράφονται μόνο τα α), β) και γ).

Τα δύο ηλεκτρονικά αντίγραφα της περίληψης πρέπει να σταλούν με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ως **συνημμένα**, στη διεύθυνση: **valeonti@otenet.gr** εντός της παραπάνω προθεσμίας.

Μετά την κρίση των περιλήψεων από την Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου, οι συγγραφείς που θα επιλεγούν θα λάβουν ειδικές προδιαγραφές για τη σύνταξη των πλήρων κειμένων των ανακοινώσεών τους.

Πληροφορίες:

Γραμματεία του Συνεδρίου:
τηλ. +30 210 9323243, +30 6977529164,
ηλ-ταχ. **pinelpap@otenet.gr**

Οργανωτική Επιτροπή:
τηλ. +30 6974321009, ηλ-ταχ. **valeonti@otenet.gr**

Ιστότοπος: **http://www.eleto.gr/gr/Conference09.html**

Κολομβία (<http://www.wikicfp.com/cfp/servlet/event.showcfp?eventid=28510>)

- 9. Συνέδριο Mediterranean Editors & Translators Meeting 2013, Monastery of Poblet, Tarragona, Spain, 24-26 October 2013 <http://www.metmeetings.org/en/program-topics:534>.

K.B.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ

Η εξόφληση των συνδρομών των **μελών της ΕΛΕΤΟ (30 € ετησίως)** γίνεται με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ

Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, Αρ. λογ. 671/48010084
IBAN: GR95 01106710 00006714 8010084.

Προσοχή! Κατά την κατάθεση να ζητάτε να καταχωρηθεί το όνομά σας και να καταβάλλετε τα τυχόν τραπεζικά έξοδα.

Είναι απαραίτητη η αποστολή ηλεκτρονικού ή τηλεφωνικού μηνύματος με την ημερομηνία και το ποσό της κατάθεσης ή η αποστολή της απόδειξης στη διεύθυνση valeonti@otenet.gr.

Το αρχαιοελληνικό πρόθημα «νη»

Στην αρχαία ελληνική το πρόθημα **νη-** δεν εμφανίζεται παρά μόνο εν συναιρέσει σε συνδυασμό με θέματα που άρχιζαν από φωνήεν **ε-** ή **α-**. Οι συναιρέσεις αυτές που θεωρούνται πολύ προγενέστερες από τις γνωστές συναιρέσεις της ελληνικής ανήκοντας στους προϊστορικούς χρόνους, έδωσαν τύπους από **νη-** (**νήκεστος < νε- + άκος**) ή **να-** (**ναμερτής < νε- + αμαρτάνω**) αντιστοίχως.

Οι τύποι από **νη-** δημιούργησαν αυτοτελές αρνητικό πρόθημα **νη-** που εμφανίζεται και προ θέματος από σύμφωνο (**νή-κερως, νή-φρων**). Πολλά σύνθετα, εξάλλου εμφανίζουν παράλληλους τύπους με το στερητικό πρόθημα **α-** (**νήκεστος/ ανήκεστος, νύδυνος/ ανώδυνος, νήνεμος/ ανήνεμος**)

Σύνθετα:

- νη-γρετος,** αυτός που δεν μπορεί να σηκωθεί ή που δεν σηκώθηκε
- νη-δεής,** αυτός που δεν αισθάνεται δέος, άφοβος
- νη-ις (1),** αυτός που δεν γνωρίζει τίποτε, αδαής, αμαθής άπειρος
- νή-ις (2),** δειλός, ασθενής, αδύνατος
- νη-κερδής,** αυτός που δεν αποφέρει όφελος, ο χωρίς κέρδος
- νή-κερως,** αυτός που δεν έχει κέρατα
- νή-κεστος,** αυτός που δεν θεραπεύεται, ο ανίατος
- νη-κηδής,** ο χωρίς φροντίδες, ξένοιαστος, αμέριμος
- νή-κουστος,** αυτός που δεν ακούει, κουφός
- νη-λεγής,** ο χωρίς φροντίδες, αμέριμος
- νη-λείτις,** η θώα, αναίτια, άκακη
- νή-λευστος,** αόρατος
- νη-λίπους,** αυτός που δεν φοράει παπούτσια, ξυπόλητος
- νη-λιτής,** αθώς άκακος, αναμάρτητος
- νη-λιφής,** αυτός που δεν έχει αλειφθεί
- νή-λωπος,** αυτός που δεν φορά ιμάτιο
- νη-μερτής,** αυτός που δεν σφάλει στα λόγια του, αυτός που λέει τα σωστά
- νη-μηθής,** απερίσκεπτος, άμυαλος
- νη-παθής,** νηπενθής
- νή-παυστος,** ο άπαυστος, διαρκώς χωρίς σταματημό
- νη-πελέω,** είμαι αδύνατος, αδυνατώ
- νη-πευθής,** αυτός για τον οποίο δεν υπάρχουν πληροφορίες ή για τον οποίο δεν έγιναν έρευνες, άγνωστος
- νή-πιος,** αυτός που δεν μιλάει ακόμη
- νή-πλεκτος,** αυτός που δεν έχει πλέξει τα μαλλιά του
- νή-πλυτος,** άπλυτος
- νή-ποινος,** ατιμώρητος, ανεκδίκητος
- νή-ποτιμος,** άτυχος, κακότυχος
- νή-πυστος,** ανήκουστος, άγνωστος
- νή-ριθμος,** αναρίθμητος, αμέτρητος
- νή-ριστος,** αδιαφιλονίκητος, αναντίρρητος
- νή-σις,** αυτός που δεν τρώει, που απέχει από το φαγητό
- νή-τιπος,** ατιμώρητος
- νη-τρεκής,** πραγματικός, αληθινός

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>)**, και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

- 1. Διεθνές Συνέδριο Σύγχρονων Θεμάτων της Λεξικογραφίας (International Conference: Contemporary Issues of Lexicography), Yanka Kupala State University, Grodno, Λευκορωσία, 10–13 Απριλίου 2013 (lexicography2013@mail.ru)
- 2. 4η Συνάντηση Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, 23, 24 και 25 Μαΐου 2013 στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- 3. Συνέδριο TOTh 2013 Terminology & Ontology: Theories and applications, 4–7 Ιουνίου 2013, Chambéry, Γαλλία (<http://www.porphyre.org/toth/>)
- 4. Συνέδριο Nordterm 2013, με θέμα «Από τη βασική εργασία στη συντήρηση – Ορολογική εργασία βήμα προς βήμα (From basic work to maintenance – terminology work step by step), Στοκχόλμη, 17–20 Ιουνίου 2013. (http://www.nordterm.net/wiki/en/index.php/Nordterm_2013)
- 5. Το 5-ήμερο Διεθνές Θερινό Σχολείο Διαχείρισης της Διαφορετικότητας 2013 (International Diversity Management Summer School - IDSS 2013), 22 – 26 Ιουλίου 2013, Βιέννη, Αυστρία <http://www.forum-european-diversity-management.eu/events/>
- 6. 19^ο Ευρωπαϊκό Συμπόσιο για τις Ειδικές Γλώσσες (19th European Symposium on Languages for Special Purposes – LSP 2013), 8–10 Ιουλίου 2013 Βιέννη, Αυστρία (<https://lsp2013.univie.ac.at/home/>)
- 7. 23^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Φιλοσοφίας, Αθήνα, 4-10 Αυγούστου 2013 (<http://www.wcp2013.gr/>).
- 8. Διεθνές Συνέδριο Ορολογίας και Πολυγλωσσικού Δομημένου Περιεχομένου για την Βιομηχανία και το Εμπόριο (International Conference on Terminology and Multilingual Structured Content for Industry and Trade (T&SCIT)), 1–3 Απριλίου 2013, Medellín,

νή-υτμος, αυτός που δεν έχει αναπνοή, άπνους
νή-φρων, μωρός, ανόητος, άφρων
 (Από: Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ–ΛΑΡΟΥΣ–ΜΠΡΙΤΑΝΙΚΑ)

Δ.Π.

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής

Χρησιμοποιείτε το **Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (ΛΚΝ)**!

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq&dq

Σε κάθε λήμμα του, πριν από τις σημασίες της λέξης του λήμματος, δίνεται:

- η προφορά της λέξης σύμφωνα με την φωνολογία της Κοινής Νεοελληνικής
- το κλιτικό παράδειγμα, το οποίο σας κατατοπίζει πώς ακριβώς κλίνεται η λέξη όταν είναι κλιτή. Πρόκειται για ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ:

ΤΑ ΑΡΘΡΑ, στην ιστοσελίδα: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/onomatiko/article.html

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ (Ο1 έως Ο53), στην ιστοσελίδα:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/onomatiko/nouns.html

ΕΠΙΘΕΤΑ και ΜΕΤΟΧΕΣ (Ε1 έως Ε17), στην ιστοσελίδα:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/onomatiko/adjectives.html

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ, στην ιστοσελίδα:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/onomatiko/pronouns.html

ΡΗΜΑΤΑ (Ρ1 έως Ρ12), στην ιστοσελίδα:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/rimatiko/general.html

Παράδειγμα λήμματος:

τηλέφωνο το [tiléfono] **Ο40** : 11. εγκατάσταση που διαβιβάζει τη φωνή με τη βοήθεια ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων σε μεγάλες αποστάσεις και που επιτρέπει να συνομιλούν δύο άτομα μεταξύ τους: ...

Προφορά: [tiléfono]

Κλιτικό παράδειγμα: Ο40

πρόσωπο προσώπου πρόσωπο πρόσωπο
 πρόσωπα προσώπων πρόσωπα πρόσωπα

Δηλαδή το «**τηλέφωνο**» κλίνεται όπως το «**πρόσωπο**»:

τηλέφωνο τηλεφώνου τηλεφώνω τηλεφώνω
 τηλεφώνω τηλεφώνων τηλεφώνω τηλεφώνω

Κ.Β.

Το σαρδάμ Δομή και κανόνες

1. Ορισμοί:

σαρδάμ: είναι μια έκφραση ή πρόταση όπου οι λέξεις έχουν ανταλλάξει μέρη τους.

σαρδαμίζομαι: μετέχω στο σαρδάμ, γίνομαι μέρος του σαρδάμ.

σαρδαμίζω: δημιουργώ ένα σαρδάμ, μεταβάλλω λέξεις για να γίνουν μέρος ενός σαρδάμ.

2. Μέγεθος

Τα περισσότερα, απλούστερα και ευκολότερα σαρδάμ, είναι δίλεξα: *πατατητές τηγάνες, ψητόπουλο κοτό*, κ.ά.

3. Δομή και κανόνες

3.1 Ένα απλό σαρδάμ δημιουργείται μεταφέροντας ένα **συγκρότημα** συνεχόμενων γραμμάτων (όχι απαραίτητα μόνο συλλαβών), σε τρία βήματα ως εξής:

- 3.1.1. από την πρώτη λέξη στη δεύτερη,
- 3.1.2. από τη δεύτερη στην πρώτη,
- 3.1.3. σε αντίστοιχες θέσεις.

Παράδειγμα 1:

Η έκφραση: **κοτόπουλο ψητό**.

Μεταφερόμενο συγκρότημα γραμμάτων από την πρώτη λέξη στη δεύτερη: **όπουλο**,

Μεταφερόμενο συγκρότημα γραμμάτων από την δεύτερη λέξη στην πρώτη: **ό**

Σαρδάμ που προκύπτει: **ψητόπουλο κοτό**.

3.2. Ο αριθμός των λέξεων ενός σαρδάμ είναι **ίσος** με τον αριθμό των λέξεων της αρχικής έκφρασης.

Παράδειγμα 2:

Έκφραση: Καθαρές τουαλέτες (δύο λέξεις),

Σαρδάμ: Τουαλές καθαρέτες (δύο λέξεις) και από αυτό η φράση: Οι καθαρέτες είναι τουαλές;

3.3. Ο τονισμός των συλλαβών των λέξεων ενός σαρδάμ είναι ίδιος με τον τονισμό των λέξεων της αρχικής έκφρασης (δηλ. τονίζονται στην ίδια, αριθμητικά, συλλαβή).

Παράδειγμα 3:

Έκφραση: **τηγανητές πατάτες**. Τονίζονται η λήγουσα της 1^{ης} λέξης και η παραλήγουσα της 2^{ης} λέξης.

Σαρδάμ: **πατατητές τηγάνες**. Τονίζονται η λήγουσα της 1^{ης} λέξης και η παραλήγουσα της 2^{ης} λέξης.

3.4. Οι συνδετικές λέξεις (άρθρα, προθέσεις κλπ.) μιας έκφρασης δεν σαρδαμίζονται.

Παράδειγμα 4:

Έκφραση: Ο σκουπιδιάρης της γειτονιάς

Συνδετικές λέξεις: Το άρθρο «ο» και το άρθρο «της»

Σαρδάμ: Ο γειτονιάρης της σκουπιδιάς

Έκφραση: Αυγά με λουκάνικα (τρεις λέξεις, πρώτη λέξη οξύτονη, τρίτη λέξη προπαροξύτονη)

Σαρδάμ: Λουκά με αυγάνα (τρεις λέξεις, πρώτη λέξη οξύτονη, τρίτη λέξη)

Άλλα: Ψωμί με ντομάτα - ντωμί με ψωμάτα, σάντουιτς με τυρί - σάντυρι με τυίτς

3.5. Υπάρχουν πολύλεξα σαρδάμ με ρήμα που δεν σαρδαμίζεται.

Παράδειγμα 5

Έκφραση (με ρήμα): Θα ακούσετε μερικά τραγούδια με τον Τόνη **Μαρούδα**

Σαρδάμ: Θα ακούσετε μερικά Μαρούδια με τον Τόνη **Τραγούδα**.

3.6. Υπάρχουν πολύλεξα σαρδάμ με ρήμα, όπου το ρήμα σαρδαμίζεται.

Παράδειγμα 6

Έκφραση (με ρήμα): Ή σταματάτε τη συζήτηση ή σηκώνομαι και φεύγω

Σαρδάμ: Ή συζητάτε τη σταμάτηση ή φευγώνομαι και σήκω

3.7. Στα πολύλεξα σαρδάμ οι σαρδαμιζόμενες λέξεις δεν είναι κατ' ανάγκη διαδοχικές.

Παράδειγμα 7

Έκφραση: Θα ακούσετε μερικά τραγούδια με τον Τόνη **Μαρούδα**

Σαρδάμ: Θα ακούσετε μερικά Μαρούδια με τον Τόνη **Τραγούδα**.

Άλλα δίλεξα και πολύλεξα σαρδάμ

Ή συζητάτε σοβαρά ή σπάω τα τζάμια - Ή σοβαράτε συζητά ή τζάω τα σπάμια

Ξάπλωσε στην αμμουδιά και καθάριζε πατάτες - Αμούδιασε στην ξαπλωσιά και πατάτιζε καθάρες

Με συγχωρείτε δεσποινίς, καπνίζετε; - Με συγχωρείτε καπνίς, δεσποινίζετε;

Προσφέρθηκαν σε όλους σιγαρέτα Παπαστράτος - Προσφέρθηκαν σε όλους Παπαρέτα σιγαστράτος.

Παγωμένη λεμονάδα - λεμομένη παγωνάδα

Ένα ζευγάρι παπούτσια - Ένα παπάρι ζευγουτσία,

Ντενεκές πετρελαίου - πετρελές ντενεκαίου

Μπύρα Φιξ - Φύρα μπιξ

Με το νι και με το σίγμα - με το σι και με το νίγμα

Η Κατίνα Παξινού - η Παξίνα Κατινού

Ο Λυκούργος Καλλέρης - ο Κακούργος Λυκέρης

Ο Χαρίλαος Τρικούπης - Ο Τρικίλαος Χαρούπης

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης - Ο Κολόδωρος Θεοκοτρώνης

Ο Ανδρέας Μιαούλης - Ο Μιαδρέας Ανούλης

Η Μαντώ Μαυρογένους - Η Μαυρό Μαντογένους

Ο Μιγκ Τζάγκερ - ο Τζιγκ Μάγκερ

Βαράω μύγες - μυγάω βάρες

Να μου τρυπήσεις τη μύτη - Να μου μυτήσεις την τρύπη

Στα καλά καθούμενα - στα καθά καθούμενα

Δεν κουνήθηκε ρούπι - δεν ρουπήθηκε κούνι

Κουνήσου από τη θέση σου - θεσήσου από την κούνη σου

Ψαρεύει στα θολά νερά – θολεύει στα ψαρά νερά
 Κάνει τον ψόφιο κοριό – κάνει τον κόριο ψοφίο
 Πήγε η ψυχή μου στην Κούλουρη – πήγε η Κουλή μου στην ψύχουρη
 Τι καπνό φουμάρει – τι φουμό καπνάρει

Άλλες μορφές του σαρδάμ

Παράδειγμα

Βγάζει το μάτι του – ματιάζει το βγάλι του
 Έβγαλε το μάτι του – εμάτιασε το βγάλι του

Σε αυτή τη μορφή του σαρδάμ αυξάνεται ο αριθμός συλλαβών της πρώτης λέξης του σαρδάμ που είναι και ρήμα (ματιάζει αντί μάζει, εμάτιασε αντί μάπτε), και μπαίνει στον ίδιο χρόνο με το αντίστοιχο ρήμα (βγάζει-έβγαλε), για να γίνει πιο κατανοητό το σαρδάμ.

Παράδειγμα

Έκφραση: Αρνάκι άσπρο και παχύ της μάνας του καμάρι
 Σαρδάμ: Παχάκι άρνο και ασπρύ, της κάμας του μανάρι
 Θα εξετάσουμε το πρώτο μέρος της έκφρασης που παρουσιάζει ενδιαφέρον.

Έκφραση1: Αρνάκι άσπρο και παχύ

Σαρδάμ: Παχάκι άρνο και ασπρύ

Ανάλυση των τριών σαρδαμιζόμενων λέξεων και μεταφερόμενα συγκροτήματα. Για την καλύτερη κατανόηση αριθμούνται τα προκύπτοντα μέρη.

Σαρδαμιζόμενες λέξεις: αρνάκι άσπρο παχύ

Ανάλυση: αρν-άκι, άσπρ-ο, παχ-ύ

Αριθμηση: αρν(1), άκι(2), άσπρ(3), ο(4), παχ(5), ύ(6)

Αρχική συγκρότηση του αρνάκι άσπρο παχύ, 1-2-3-4-5-6

Το σαρδάμ: παχάκι άρνο και ασπρύ

Συγκρότηση του σαρδάμ από τα αριθμημένα μέρη: (5-2) –(1-4) – (3 – 6)

Δηλαδή, αντάλλαξαν συγκροτήματα γραμμάτων τα εξής ζεύγη λέξεων της αρχικής έκφρασης:

A. Η τρίτη λέξη (παχύ (5-6) έδωσε στην πρώτη λέξη, αρνάκι(1-2) το (παχ-5) κι έτσι έχουμε, παχ-άκι(5-2)

B) Η πρώτη λέξη, αρνάκι(1-2) έδωσε στη δεύτερη λέξη, άσπρο(3-4), το (άρν -1): κι έτσι έχουμε άρνο (1-4)

Γ. Η δεύτερη λέξη άσπρο(3-4), έδωσε στη τρίτη, παχύ(5-6), το άσπρ-3: κι έτσι έχουμε ασπρύ(3-6)

(Από: «ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1950 – 1960», Γεώργιος Α. Τσιάμας, Αθήνα 2002)

G.A.T.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

Όροι που εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ

Ύστερα από ερώτημα της Χριστίνας Φωσιτιέρη, μέλους της ΕΛΕΤΟ και πρώην μέλους της ΜΟΤΟ, εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ, σύμφωνα με το σκεπτικό της ΜΟΤΟ, οι παρακάτω όροι:

intentionally transmit (ρήμα) -> **εκπέμπω εκούσια, εκπέμπω εκουσίως**

intentional transmission -> **εκούσια εκπομπή**

intentional radiator -> **εκούσιος ακτινοβολητής**

intentional radiators non-capable of communication ->

εκούσιοι ακτινοβολητές ανίκανοι/μη ικανοί για επικοινωνία

(όπως είναι π.χ. ο **ασύρματος φορτιστής** που ακτινοβολεί ηλεκτρομαγνητικά κύματα που δεν προορίζονται όμως για επικοινωνία)

Με αφορμή το ερώτημα του Ηλία Τσάνη αν η απόδοση του όρου:

single frequency network -> **μονοσυχνικό δίκτυο**

θα έπρεπε ορθότερα να είναι «**μονοσυχνοΤικό δίκτυο**» (δηλαδή η παραγωγή να γίνει με θέμα **συχνοτ-** και όχι **συχν-**), εκτέθηκε στο ΓΕΣΥ η άποψη της ΜΟΤΟ:

Η δημιουργία λέξεων από το τμήμα **συχν-** του θέματος του ουσιαστικού **συχν-ότητ-α** είναι παμπάλαια και η ΜΟΤΟ δεν επιχείρησε να την αλλάξει για να είναι σωστότερη η σύνθεση και η

παραγωγή τους. Όλοι αυτοί οι όροι είναι **συμμείγματα** και δεν προκύπτουν αυστηρά με τους κανόνες της σύνθεσης και παραγωγής, οι οποίοι προβλέπουν να χρησιμοποιηθεί ολόκληρο το θέμα **συχνοτ-**. Στη Βάση TELETERM υπάρχουν 122 λήμματα με τέτοιους όρους, οι οποίοι έχουν συνθετικά, όπως οι λέξεις:

ακριβόσυχνος, υψίσυχνος, χαμηλόσυχνος, μονόσυχνος, μονοσυχνικός, δυσυχνικός, τετρασυχνικός, πολυσυχνικός, εξωσυχνικός, ομοσυχνικός, παλμοσυχνικός, ραδιοσυχνικός, φερεσυχνικός, φωνοσυχνικός, φωνόσυχνος.

Με αφορμή το ερώτημα του **Ανδρέα Φωτίου**, στο ΓΕΣΥ αναφέρθηκε ξανά το σκεπτικό της Ομάδας TE48/OE1² για την ελληνική απόδοση των ρημάτων **upload** και **download** της πληροφορικής, που έχει ως εξής:

Η Ομάδα, σε συμφωνία με τη ΜΟΤΟ³, έχει υιοθετήσει την αντιστοιχία της τριάδας των αγγλικών ρημάτων:

load – upload – download

με τα ελληνικά:

φορτώνω – αναφορτώνω – καταφορτώνω

και τα αντίστοιχα ουσιαστικά τους

loading – uploading – downloading

με τα ελληνικά

φόρτωση – αναφόρτωση – καταφόρτωση

Θεώρησε, όμως, αναγκαίο στα **αναφορτώνω** και **καταφορτώνω** να δεχτεί ως συνώνυμα και τα κοινά **ανεβάζω** και **κατεβάζω**.

Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι – πέρα από την κοινή και απλή τους χρήση – σε ένα κείμενο τεχνικό/επιστημονικό τα τελευταία υπόκεινται σε περιορισμούς. π.χ. δεν έχουν παθητική φωνή και δεν μπορούν να δώσουν χρήσιμα παράγωγα όπως δίνουν τα πρώτα όπως:

loadable – uploadable – downloadable

φορτώσιμος – αναφορτώσιμος – καταφορτώσιμος

και

loadability – uploadability – downloadability

φορτωσιμότητα – αναφορτωσιμότητα – καταφορτωσιμότητα.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντίης, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Συντάκτες φύλλου: Κώστας Βαλεοντίης, Δημήτρης Παναγιωτάκος, Γιώργος Τσιάμας

Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντίης, Θεόφιλος Βαμβάκος, Άννα Νικολάκη, Κατερίνα Ζερίτη, Τάνια Βαλεοντίη

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069

Τηλεμοιότητα: 210-8068299

Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος (όλα τα φύλλα): <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμία δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.

² **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1**: Ομάδα Εργασίας 1 “Ορολογία Πληροφορικής” της Τεχνικής Επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ48 «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Πληροφοριών», του ΕΛΟΤ. Συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

³ **ΜΟΤΟ**: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής “Τηλεπικοινωνίες” (ΤΕ-Τ), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Μέχρι το 2011 λειτουργούσε με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στο πλαίσιο επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ). Σήμερα λειτουργεί με την ευθύνη της ΕΛΕΤΟ.

¹ **ΓΕΣΥ**: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ